

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1854

av **Emilia Töyrä m.fl. (S)**

Strandnära lägen i glesbygd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta de erfarenheter av LIS-områden som Naturvårdsverket pekat på i sin granskning och förnya systemet med LIS för att öka möjligheten till byggande i strandnära lägen i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Många vill idag bygga och bo på platser nära vatten och det är fullt naturligt. När en ser var samhällen vuxit fram genom generationer är det inte sällan nära älvar, sjöar och hav. Vatten är något rogivande och livgivande. I kraftigt exploaterade områden är det dock nödvändigt med skydd av stränderna för att möjliggöra allemansrätten och för att bevara goda livsvillkor både på land och i vatten för djur- och växtliv. Strandskyddet regleras i miljöbalken och i plan- och bygglagen. Kommunerna har huvudansvaret när det gäller tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna, och länsstyrelserna ska granska och kan pröva kommunernas beslut.

I gles- och landsbygd finns många kommuner som har gott om strandnära lägen men som har vikande befolkningsunderlag och kämpar för att få till en inflyttning. Att kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer vid strandnära lägen kan vara en avgörande beståndsdel för att skapa inflyttning och tillväxt i gles- och landsbygd. Detta har visat sig vara svårt så som strandskyddslagen tillämpas.

Under 2009 och 2010 ändrades strandskyddsreglerna för att bland annat göra det lättare att bygga strandnära i glesbygdsområden. När den nya lagen trädde i kraft den 1 juli 2009 var förhoppningarna stora. Den nya lagen skulle ge mer utrymme för regionalt och lokalt anpassade bedömningar. I de delar av Sverige där det finns gott om stränder och lågt bebyggelsestryck skulle det bli lättare att bygga. Samtidigt skärptes möjligheten att bygga i områden som varit utsatta för hårt exploateringstryck. Men tyvärr blev inte verkligheten så och det har blivit tydligt att de nya reglerna inte fyllt sitt syfte. Kommuner i glesbygd upplever att det har blivit ännu svårare att få bygga i attraktiva strandlägen efter att de nya reglerna börjat gälla, tvärt emot intentionen med

lagstiftningen. Därtill har Sveriges Kommuner och Landsting pekat på att bedömning och handläggning av ärenden med tillämpning av lagen varierar stort mellan länen. Även SVT har gjort en granskning av utfall av dispenser för byggnation i strandnära lägen. Utfallet har i många stycken inte följt lagstiftarnas ambitioner. I många stadsnära lägen och hårt exploaterade områden har det beviljats fler byggnationer medan det i gles- och landsbygd i många län har försvårats.

En viktig förändring med de nya reglerna är att kommunerna har huvudansvaret för att fatta beslut om dispenser och upphävanden av strandskyddet. Länsstyrelsen skall enbart fatta beslut om dispens och upphävande av strandskyddet inom statligt skyddade områden (natur- och kulturresevat, biotop- och vattenskyddsområden samt Natura 2000-områden). Trots det granskas ofta samtliga dispenser av länsstyrelsen och avslås ofta.

Detta har i praktiken inneburit att en död hand har lagts över byggandet i strandnära områden i glesbygd. Kommunernas strävan att öka attraktiviteten på landsbygden genom att skapa attraktiva boendemiljöer har förhindrats. Detta har skett trots att tillgången på utrymme för det rörliga friluftslivet är mer än väl tillgodosedd i vår landsbygd. Inte ens på redan exploaterade strandområden i skärgården tillåts byggande trots att det finns stora orörda områden för rörligt friluftsliv. Strandskyddslagens tillämpning bör klargöras.

I glesbygdskommunen Arjeplog finns exempelvis så mycket stränder – och så få invånare – att varje kommunmedborgare skulle kunna ha 3 kilometer strand för sig själv. Med sådana förutsättningar är dagens tillämpning av strandskyddsreglerna både ologiska och kontraproduktiva. Med möjlighet att bygga strandnära skulle marken bli mer lättillgänglig genom utökning av infrastruktur och platsutnyttjande.

Naturvårdsverket har i ett regeringsuppdrag genomfört en analys av erfarenheterna av införandet av LIS-områden. Vi menar att regeringen nu bör beakta de erfarenheter av LIS-områden som Naturvårdsverket pekat på i sin granskning och förnya systemet med LIS för att öka möjligheten till byggande i strandnära lägen i glesbygd.

Emilia Töyrä (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Ida Karkiainen (S)

Hannah Bergstedt (S)

Leif Pettersson (S)